

مقاله پژوهشی

ساختار سرمایه محافظه‌کارانه و ریسک سقوط آتی قیمت سهام: نقش تعدیلی عدم تقارن

اطلاعاتی و چرخه عمر^۱

اعظم پوریوسف^۲، مهدی ثقفی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۰۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۱۶

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر سیاست تعیین ساختار سرمایه (سیاست محافظه‌کارانه و غیر محافظه‌کارانه) بر ریسک سقوط قیمت سهام می‌باشد. در این راستا، اطلاعات ۱۴۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۴-۱۴۰۰ با استفاده از رگرسیون چندگانه با کنترل اثرات ثابت سال و صنعت مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد ساختار سرمایه محافظه‌کارانه تأثیر معنی‌داری بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام ندارد. همچنین، عدم تقارن اطلاعاتی، رابطه ساختار سرمایه محافظه‌کارانه و ریسک سقوط آتی قیمت سهام را بر جسته می‌کند، ولی چرخه عمر شرکت بر رابطه ساختار سرمایه محافظه‌کارانه و ریسک سقوط آتی قیمت سهام تأثیر معنی‌داری ندارد. با توجه به یافته‌های فوق می‌توان گفت شرکت‌های دارای ساختار سرمایه محافظه‌کارانه، امکان بیشتری برای استفاده از فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری از پک طرف و کاهش رفتارهای فرصت‌طلبانه از طرفی دیگر، دارند و با احتمال کمتری با ریسک سقوط آتی قیمت سهام مواجه باشند. این نتیجه‌گیری در اقتصاد تورمی ایران نیز، صلیق می‌کند.

واژگان کلیدی: سیاست مالی محافظه‌کارانه، ریسک سقوط قیمت سهام، انعطاف‌پذیری مالی، عدم تقارن

اطلاعاتی و چرخه عمر.

طبقه‌بندی موضوعی: G32, O16, D53

۱. کد DOI مقاله: 10.22051/JFM.2023.43675.2818

۲. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت، حسابداری و اقتصاد، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران. نویسنده مسئول.

Email: Pouryousof@pnu.ac.ir

۳. استادیار، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت، حسابداری و اقتصاد، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.

Email: Saghafi.mahdi@pnu.ac.ir

مقدمه

ناهمگونی هزینه‌های انتخاب نامطلوب و هزینه‌های تعدیل در شرکت‌ها باعث ایجاد اختلاف در ساختار سرمایه شرکت‌ها می‌شود (مایر^۱، ۱۹۷۷). تئوری سلسله مراتب تأمین مالی^۲، تئوری زمان‌بندی بازار^۳ و عدم ارتباط^۴ بر این فرض استوارند که سطح بهینه‌ای از اهرم مالی (به عنوان شاخص ساختار سرمایه) وجود ندارد. با این وجود، شواهد تجربی بسیار زیادی در حمایت از وجود یک ساختار سرمایه بهینه وجود دارد (هوانگ و ریتر^۵، ۲۰۰۹؛ فالکندر، فلنری، هانکینز و اسمیت^۶، ۲۰۱۲). بررسی‌های صورت‌گرفته در ایالات متحده نشان می‌دهد شرکت‌ها در سطوح و شرایط مختلف، انعطاف‌پذیری را در ساختار سرمایه هدف خود حفظ می‌کنند (گراهام و هاروی، ۲۰۰۱). انعطاف‌پذیری مالی همچنین در شرکت‌های اروپایی عاملی مهم در تعیین ساختار سرمایه به شمار می‌رود (برونن، دی‌جانگ و کوجیک^۷، ۲۰۰۶). وجود هزینه‌های معاملات (لری و رابرتس^۸، ۲۰۰۵) و هزینه‌های انتخاب نامطلوب (مایرز و ماجلوف^۹، ۱۹۸۴) ممکن است انعطاف‌پذیری مالی یک شرکت را با حفظ ذخایر نقدی بالاتر و جلوگیری از تأمین مالی از طریق بدھی به منظور حفظ ظرفیت بدھی کافی و امکان استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری آتی افزایش دهد. مودیلیانی و میلر^{۱۰} (۱۹۵۸) بیان می‌دارند که شرکت‌ها حتی در دنیای بدون اصطکاک ظرفیت بدھی اضافی خود را حفظ می‌کنند. انعطاف‌پذیری مالی و محدودیت‌های مالی یکی از مهمترین دلایل اتخاذ رویکرد محافظه‌کارانه در ساختار سرمایه محسوب می‌شوند. مطابق با تئوری سلسله مراتب، جریان‌های نقدی ایجادشده توسط فعالیت‌های داخلی شرکت‌ها می‌تواند به منظور تأمین سرمایه طرح‌های دارای ارزش فعلی خالص مثبت استفاده شوند. بنابراین، وجه نقد می‌تواند به عنوان جایگزین بدھی در نظر می‌گیرند (گامبا و تریانتیس^{۱۱}، ۲۰۰۸؛ بیگلی، مارتین-کندو و سنچر-ویدال^{۱۲}، ۲۰۱۴). بنابراین، محافظه‌کاری مالی هم با نسبت بدھی کم و هم با سطح بالای نگهداشت وجه نقد حاصل می‌شود (بیگلی و همکاران، ۲۰۱۴). براین اساس، در این پژوهش پیش‌بینی می‌شود که اگر سیاست‌های محافظه‌کارانه شرکت نوعی تصمیم داوطلبانه آن شرکت باشد، در هر زمان که شرکت با کسری مالی روبرو شود از وجود نقد و همچنین ظرفیت استقراض برای تحقق نیازهای مالی خود استفاده می‌کند. فالکندر و همکاران (۲۰۱۲) نشان می‌دهند که جریان‌های نقدی یک عامل مهم در تعدیل

-
1. Myers
 2. pecking order theory
 3. market timing theory
 4. irrelevance theory
 5. Huang & Ritter
 6. Faulkender, Flannery, Hankins & Smith
 7. Brounen, De Jong & Koedijk
 8. Leary & Roberts
 9. Myers, S. C.; & Majluf
 10. Modigliani & Miller
 11. Gamba & Triantis
 12. Bigelli, Martín-Uguedo & Sánchez-Vidal

ساختار سرمایه می‌باشدند. نگهداشت وجه نقد شرکت‌ها همچنین می‌تواند جایگزینی برای تأمین مالی خارجی باشد. به ویژه هنگامی که هزینه تأمین مالی در بازار سرمایه بالا باشد، ذخیره وجود نقد محدودیت‌های مالی مورد انتظار در آینده را کاهش می‌دهد (Almeida, Campello & Weisbach, ۲۰۰۴).

در این پژوهش، مطابق با مطالعاتی نظری المیدا و کمپلوا (۲۰۰۷) و بیگلی و همکاران (۲۰۱۴)، شرکت‌های دارای ساختار سرمایه محافظه‌کارانه را با نسبت خالص بدھی مشخص می‌کنیم. برای در نظر گرفتن تداوم رفتار، شرکت‌هایی به عنوان محافظه‌کار مالی در نظر گرفته می‌شوند که به مدت دو سال پیاپی در پایین‌ترین پنچک نسبت تعديل بدھی خالص صنعت قرار دارند و بقیه شرکت‌ها به عنوان غیر محافظه‌کار تعریف می‌شوند. شرکت‌های دارای ساختار سرمایه محافظه‌کارانه و شرکت‌های دارای ساختار سرمایه غیر محافظه‌کارانه (جسورانه) با سطوح مختلفی از اصطکاک و محدودیت‌های تأمین مالی رو برو باشند، لذا انتظار می‌رود ریسک سقوط قیمت آتی سهام آنها متفاوت باشد. شرکت‌های دارای ساختار سرمایه محافظه‌کارانه ترجیح می‌دهند ظرفیت بدھی و انعطاف‌پذیری مالی را در ساختار سرمایه خود حفظ کنند.

از طرفی سطح بالای بدھی و سطح کم وجه نقد، نشان از سرمایه‌گذاری های عمدۀ شرکت دارد و به ساختار سرمایه جسورانه منجر می‌شود و بر اساس شواهد تجربی (هاتن، مارکوس و تهرانیان، ۲۰۰۹،^۱) احتمال رفتارهای فرصت طلبانه مدیر (در خصوص استفاده از وجود نقد و ظرفیت تسهیلات دریافتی) افزایش و به نوسانات قیمت سهام و بازدههای غیرعادی به صورت سقوط قیمت سهام منجر می‌شود. بنابراین طبق متون نظری و تجربی انتظار بر این است شرکت‌های با ساختار سرمایه محافظه‌کارانه، امکان بیشتری برای استفاده از فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری از یک طرف و کاهش رفتارهای فرصت‌طلبانه از طرفی دیگر داشته و با احتمال کمتری با ریسک سقوط آتی قیمت سهام مواجه باشند. از این رو انتظار می‌رود محافظه‌کاری مالی، ریسک سقوط آتی سهام را کاهش دهد. ولی آیا در اقتصادهای تورمی نظری ایران، نگهداری وجه نقد و عدم استفاده از ظرفیت‌های اخذ تسهیلات، به صرف استفاده از فرصت‌های آتی سرمایه‌گذاری و کاهش رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیران، کاهش ریسک سقوط آتی قیمت سهام را به دنبال دارد؛ پرسشی است که تا کنون مورد بررسی قرار نگرفته است. همچنین T اینکه آیا عدم تقارن اطلاعاتی و چرخه عمر می‌توانند رابطه سیاست ساختار سرمایه و ریسک سقوط قیمت‌های آتی را تعديل کنند یا خیر نیز سوالی است که تا کنون بررسی نشده است و پاسخ به آن می‌تواند جالب باشد.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که ساختار سرمایه محافظه‌کارانه، ریسک سقوط قیمت سهام را کاهش می‌دهد و شکاف قیمت به عنوان شاخص عدم تقارن اطلاعاتی، این رابطه را برجسته می‌نماید. همچنین چرخه عمر شرکت بر رابطه ساختار سرمایه مالی و ریسک سقوط قیمت سهام تاثیری ندارد. این پژوهش از چندین طریق به افزایش جریان ادبیات در مورد محافظه‌کاری مالی کمک می‌کند. اول، عوامل تعیین کننده سیاست مالی محافظه‌کارانه را تجزیه و تحلیل می‌کند. دوم، اولین مطالعه‌ایی است که به بررسی تاثیر ساختار سرمایه محافظه‌کارانه بر ریسک سقوط قیمت سهام و همچنین نقش تعديل گنندگی

1. Almeida, Campello & Weisbach
2. Hutton, Marcus & Tehranian

چرخه عمر و عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه مدیریت ساختار سرمایه و ریسک سقوط قیمت سهام پرداخته است. سوم، ادبیات موجود در خصوص محافظه کاری مالی و تاثیر متناقض آن در اقتصادهای تورمی را توسعه می دهد. این مطالعه با استفاده از تعریف منحصر به فرد از شرکت های محافظه کار مالی (بیگلی و همکاران، ۲۰۱۴)، ریسک سقوط قیمت آتی سهام برای شرکت های محافظه کار و غیر محافظه کار را با توجه بر تاثیر تورم قابل توجه اقتصاد ایران، مورد آزمون قرار می دهد و از این طریق ادبیات مرتبط با محافظه کاری مالی و ریسک سقوط قیمت اتی سهام را توسعه می دهد و رابطه مورد انتظار سیاست مالی محافظه کارانه بر قیمت های آتی سهام را در شرایط اقتصاد تورمی تعديل می نماید و نهایتا بر اساس میانی نظری مرتبط، نقش عدم تقارن اطلاعاتی و چرخه عمر را در تاثیر محافظه کاری مالی بر ریسک سقوط قیمت آتی سهام تعیین می کند.

ادامه پژوهش، بدین صورت سازمان یافته است: بخش بعدی، به مبانی و پیشینه نظری و سپس، بسط فرضیه‌ها اختصاص یافته است. در بخش سوم، روش پژوهش شامل مدل‌های رگرسیونی و نحوه اندازه‌گیری متغیرها ارائه می‌شود. در بخش چهارم، یافته‌های پژوهش ارائه شده و در نهایت در قسمت پنجم، به تنتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات پرداخته می‌شود.

مبانی نظری و توسعه فرضیه‌ها

انعطاف‌پذیری مالی و محدودیت‌های مالی از مهمترین دلایل اتخاذ رویکرد محافظه‌کارانه در ساختار سرمایه محسوب می‌شوند. از این رو محافظه‌کاری مالی هم با نسبت بدھی کم و هم با سطح بالای نگهداشت وجه نقد حاصل می‌شود. در ادامه به انعطاف‌پذیری مالی از طریق نگهداری وجه نقد و سیاست‌های اهرمی پرداخته شده است.

با توجه به نقش محوری وجه نقد در تداوم فعالیت، انعطاف‌پذیری مالی و استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری، مدیران برای نگهداری نگاهداشت وجه نقد انگیزه کافی دارند (افلاطونی، ۱۳۹۴). با وجود مزیت‌هایی که اباحت وجه نقد در شرکت دارد، می‌توان مشکلاتی از قبیل افزایش بالقوه سرمایه‌گذاری‌های غیربهینه به دلیل مسائل نمایندگی را برای نگهداری آن تصور کرد (باوم، سجلیان و رشید، ۲۰۱۷). در همین رابطه، اوپلر، پینکویتز، استالز و بیلیامسون^۲ (۱۹۹۹) معتقدند که برای دستیابی به سطح بهینه نگهداری نهایی نگهداری آن با هم برابر باشند (تئوری موازنیه). از طرفی، مایرز و مجلوف (۱۹۸۴) در مطالعات خود بیان کرده‌اند که سطح بهینه‌ای برای وجه نقد نگهداری شده در شرکت‌ها وجود ندارد و واحدهای تجاری به منظور برطرف کردن نیازهای نقدینگی خود، استفاده از منابع داخلی را بر مبنای خارجی ترجیح می‌دهند (تئوری سلسه مراتبی). همچنین جنسن (۱۹۸۶) بر این باور

1. Baum, Caglayan & Rashid
2. Opler, Pinkowitz, Stulz & Williamson

است که بنگاههای اقتصادی به منظور جلوگیری از کنترل بازار بر شرکت و نیاز نداشتن به تأمین مالی خارجی برای انجام پروژه‌ها، وجه نقد بیشتری نگهداری می‌کنند (تئوری جریان‌های نقد آزاد). در خصوص سیاست‌های اهرمی، این یک واقعیت است که بسیاری از شرکت‌ها سیاست اهرمی پایین یا اهرم صفر را حفظ می‌کنند (گراهام^۱، ۲۰۰۰؛ کورتویگ^۲، ۲۰۰۸؛ لیمون و روپرتس و زندر^۳، ۲۰۰۸) و این باعث شده است که جریان متداول و فزاینده‌ای از ادبیات در مورد محافظه‌کاری مالی فراهم شود. در همین راستا، میگوئل و پیندادو^۴ (۲۰۰۱) شرکت‌های امریکایی دارای رفتار مالی محافظه‌کارانه تجزیه و تحلیل نموده و دریافتند که شرکت‌ها در سیاست مالی از سبک سلسله مراتبی استفاده می‌کنند و ظرفیت بدھی‌های اضافی خود را برای انجام مخراج سرمایه در آینده در نظر می‌گیرند. مارسیکا و مورا^۵ (۲۰۱۰) شرکت‌های انگلستان را که سه سال متوالی تحت فشار اهرم بهینه بودند را تجزیه و تحلیل نمودند و نتیجه گرفتند که بنگاههای محافظه‌کار به دنبال انعطاف‌مالی برای افزایش توانایی سرمایه‌گذاری خود هستند. رفتارهای اقتصادی محافظه‌کارانه نیز توسط برخی مطالعات متصرکز بر بنگاههای اهرم صفر مورد بررسی قرار گرفته است. بسلر، درابز، هیلر و میر^۶ (۲۰۱۳) افزایش چشمگیر شرکت‌های لیست شده با اهرم صفر در بیست کشور توسعه یافته را از سال ۱۹۸۸ تا ۲۰۱۰ را گزارش نمودند. آن‌ها دلیل اتخاذ سیاست اهرم صفر به دلیل امواج IPO، تغییر در ترکیب صنعت، افزایش نوسانات سرمایه‌گذاری و کاهش نرخ مالیات شرکت‌ها گزارش نمودند. استربولاف و یانگ^۷ (۲۰۱۳) گزارش دادند که تقریباً ۱۰٪ از شرکت‌های فهرست شده در آمریکا هیچ بدھی ندارند و ۳۰٪ از آنها حداقل ۵ سال متوالی یک سیاست اهرم صفر را حفظ می‌کنند. در نمونه ۴۷ ساله ایالات متحده، سیاست بدھی صفر به طور قابل توجهی با بنگاههای خانوادگی در ارتباط است. این شرکت‌ها بعضاً در شرایطی قرار داشتند که باستی اهرم خود را افزایش دهند، ولی بسیاری از آنها با کمال تعجب سود سهام پرداخت نمودند. شرکت‌های اهرمی صفر که سود سهام پرداخت نمودند، نیز توسط کورتوگ (۲۰۱۰) به عنوان شواهدی عجیب توصیف شده است. یکی دیگر از تحقیقات تجربی بر روی بنگاههای دارای اهرم صفر ایالات متحده، دویز، دیلون، جاجنین و کریشنامورتی^۸ (۲۰۱۲) است که نشان می‌دهد که سیاست بدھی صفر برای سه سال متوالی توسط بنگاههای اقتصادی استفاده شده‌است، که معمولاً جوان‌تر و کوچک‌تر از همتایان اهرمی خود هستند.

در متون مرتبط (بیگلی و همکاران، ۲۰۱۴؛ بسلر و همکاران، ۲۰۱۳) تمایز بین حقوق عادی و قانون مدنی را در راستای سیاست‌های اهرمی نیز مدنظر قرار گرفته‌است. از جمله حمایت از حقوق مالکان و

-
1. Graham
 2. Korteweg
 3. Lemmon, Roberts & Zender
 4. Miguel & Pindado
 5. Marchica & Mura
 6. Bessler, Drobetz, Haller & Meier
 7. Devos, Dhillon, Jagannathan & Krishnamurthy

بستانکاران (دجنکو، مکلیش و شلیفر^۱، ۲۰۰۷)، سطح اجرای قانون (دجنکو و همکاران، ۲۰۰۷ و دجنکو، لپورتا، لپز-دی-سینلس و شلیفر^۲، ۲۰۰۳) میزان اعتبارات عمومی (استرابلاف و یانک، ۲۰۱۳، دجنکو و همکاران، ۲۰۰۷) سیاست‌های مالیاتی (فان، تیتمن و ویت^۳، ۲۰۱۲) و حمایت بانک از اعتبار طلبکاران (گونزالز^۴، ۲۰۰۸). این تمایز لزوماً تعیین کننده‌های محافظه‌کاری مالی نیستند. در حقیقت، ادبیات موجود متمرکز بر عوامل تعیین کننده نهادی و حقوقی امور مالی خارجی است که بر اجرای و داوطلبانه بودن سیاست محافظه‌کاری مالی موثر است. در کشورهای با حقوق عادی، دسترسی به اعتبار بانکی احتمالاً آسان‌تر است و به طور غیرمنتظره بالاترین درصد بنگاه‌های اهرم صفر را شاهد هستیم. نتایج این مقاله و مقالات مشابه بر این اساس است که محافظه‌کاری مالی نتیجه یک تصمیم خاص شرکت است. برای توضیح رفتار "اهرم‌کم"، چندین تئوری از جمله نظریه سلسله مراتبی، نظریه محدودیت‌های مالی، تئوری توازن و فرضیه انعطاف‌پذیری مالی مطرح شده است. محافظه‌کاری مالی هم با یک سیاست اهرمی پایین و هم با سطح بالایی از دارایی‌های نقدی حاصل می‌شود. البته رفتار محافظه‌کارانه ممکن است به دلیل محدودیت‌های مالی باشد. محدودیت‌های مالی در شرکت‌های کوچک‌تر با دارایی‌های نامشهود کمتر و دارایی مشهود بیشتر، مشهودتر است. در حقیقت بیشتر این نوع شرکت‌ها از لحاظ اقتصادی محافظه‌کار هستند. از دیدگاه رویکرد معامله‌ای نرخ‌های مالیاتی مؤثرتر نیز شرکت‌ها را وادار می‌کند تا از مزایای مالیاتی بدھی استفاده کنند و از نظر اقتصادی کمتر محافظه‌کار باشند. محافظه‌کاری مالی را همچنین می‌توان با سیاست‌های مالی سلسله مراتبی تعیین نمود. در حقیقت، بنگاه‌هایی که جریان نقدی بالاتری دارند و سرمایه‌گذاری فعلی کمتری دارند، احتمالاً از نظر اقتصادی محافظه‌کار هستند (بیگلی و سنجز-ویدال^۵، ۲۰۱۲). همچنین به نظر می‌رسد انعطاف‌پذیری مالی نقش مهمی را در تشریح سیاست‌های مالی ایفا کند. به نظر می‌رسد شرکت‌های محافظه‌کار مالی، منابع نقدی و پتانسیل اهرمی خود را برای تأمین اعتبار سرمایه‌گذاری‌های آینده ایجاد و حفظ می‌کنند.

متغیرهایی که در راستای انتظارات نظریه‌های مرتبی فوق در مطالعات مشابه مورد توجه قرار گرفته است، در ادامه به بحث و بررسی گذاشته شده است. در پژوهش حاضر از این متغیرها برای توضیح و آزمون تقسیم‌بندی شرکت‌ها به محافظه‌کار مالی و غیر محافظه‌کار مالی استفاده شده است.

سیاست مالی سلسله مراتبی: یک سیاست اقتصادی محافظه‌کارانه می‌تواند نتیجه سیاست‌های مالی سلسله مراتبی باشد (مایرز و ماجلوف، ۱۹۸۴). زیرا شرکت‌ها نقدینگی و ظرفیت اخذ بدھی را برای تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌های آینده نگاه می‌دارند که نشان‌دهنده سیاست مالی محافظه‌کارانه است. در این راستا می‌توان متغیرهای زیر را به عنوان توضیح دهنده سیاست مالی محافظه‌کارانه در نظر گرفت:

1. Djankov, McLiesh & Shleifer
2. Djankov, La Porta, Lopez-de-Silanes & Shleifer
3. Strebulaev & Yang
4. Fan, J. P. H; Titman, S; & Twite, G
5. González
6. Bigelli and Sánchez-Vidal

- وجه نقد: انتظار می‌رود رابطه مثبت بین وجود نقد شرکت و احتمال سیاست مالی محافظه کارانه وجود داشته باشد، زیرا با افزایش ایجاد سرمایه‌های داخلی، نیاز به تأمین اعتبار بدھی کمتر می‌شود.

- سرمایه‌گذاری: به عنوان یک پروکسی از جریان‌های نقدی منفی است که انتظار می‌رود منجر به نیاز بیشتر به تأمین مالی خارجی و احتمال کمتری برای یک سیاست مالی محافظه کار شود.

- سود سهام پرداخت شده: جریان نقدی مورد نیاز برای پرداخت سود سهام احتمالاً به تأمین مالی بیشتر از طریق بدھی منجر می‌شند و احتمال اتخاذ سیاست مالی محافظه کارانه را کاهش می‌دهد. با این حال، چنین انتظاراتی بیشتر برای شرکت‌های فهرست شده با ساختارهای مالکیت پراکنده در نظر گرفته می‌شود، زیرا آن‌ها خود را متعهد به پرداخت منظم سود سهام برای کاهش هزینه‌های نمایندگی می‌کنند (استربروک^۱، ۱۹۸۴) و وجه نقد کمتری دارند (اپلر و همکاران، ۱۹۹۹). ولی در شرکت‌های با ساختار مالکیت بسیار متتمرکز که سالی یکبار به چند سهامدار خود سود سهام می‌پردازنند (برو^۲، ۲۰۰۹) دارایی‌های نقدی در انتهای دوره مالی جمع می‌شود (بیگلی و همکاران، ۲۰۱۲) و این می‌تواند به یک موقعیت خالص مالی محافظه کارتر تبدیل شود. بنابراین انتظار بر این است که سطح بالاتری از پرداخت سود سهام با احتمال بالاتر سیاست مالی محافظه کارانه در ارتباط باشد.

محدودیت‌های مالی: شرکت‌ها ممکن است نتوانند از طریق بدھی تأمین مالی نمایند. در صورت عدم تقارن اطلاعاتی زیاد، ممکن است با محدودیت‌های اعتباری از طرف وام دهنده‌گان روپرتو شوند (استیگلیتز و ویز^۳، ۱۹۹۱) یا هیچ دارایی‌ای جهت وثیقه برای تأمین بدھی مورد نیاز نداشته باشند (بنملیج و برگمن^۴، ۲۰۰۹) بنابراین، شرکت‌های دارای محدودیت مالی احتمالاً کوچک و جوان هستند (هدلوك و پرس^۵، ۲۰۱۰) و نیز، دارایی‌های مشهود کم و دارایی‌های نامشهود زیاد دارند. بر این اساس متغیرهای زیر نشان‌دهنده سیاست مالی محافظه کارانه است:

- اندازه: انتظار می‌رود اندازه شرکت بر وجود محدودیت‌های مالی شرکت و احتمال اتخاذ سیاست مالی محافظه کارانه رابطه منفی داشته باشد.
- سن: انتظار می‌رود که سن شرکت بر وجود محدودیت‌های مالی و احتمال اتخاذ سیاست محافظه کارانه مالی رابطه منفی داشته باشد.
- عامل مشهود-نامشهود: بر اساس (میگوئل و پیندادو، ۲۰۰۱) هرچه این عامل بیشتر باشد، محدودیت‌های مالی کمتر بوده و احتمال اتخاذ سیاست مالی محافظه کارانه کمتر است.

1. Easterbrook
2. Brav
3. Stiglitz & Weiss
4. Benmelech & Bergman
5. Hadlock & Pierce

نظریه موازنۀ بر اساس سیاست مالی بهینه است، سطح مطلوب بدھی ناشی از موازنۀ مزایای مالیاتی بدھی (کراز و لیتنبرگ^۱، ۱۹۷۳) در برابر هزینه‌های مورد انتظار بحران‌های مالی است (وارنر^۲، ۱۹۷۷). ادبیات نظری مرتبه (دنگ و گارت^۳، ۲۰۱۵ و هاریز و راوی^۴، ۱۹۹۱) موازنۀ مزایا و معایب بدھی بر سطح بهینه اهرم و اتخاذ سیاست مالی محافظه‌کارانه تأثیر می‌گذارد.

- ریسک. مطابق با دنگ^۵ (۲۰۱۳) انتظار می‌رود شرکت‌های ریسک پذیر، احتمال بیشتری برای ورود به بحران‌های مالی داشته باشند و از این رو انتظار می‌رود ساختار مالی محافظه‌کارانه‌تری اتخاذ کنند.
- نرخ مالیات مؤثر. هرچه نرخ مالیات مؤثر بالاتر باشد، مزایای مالیاتی بدھی نیز بیشتر و احتمال اتخاذ سیاست مالی محافظه‌کارانه کمتر می‌شود.

انعطاف‌پذیری مالی: شرکت‌های اقتصادی محافظه‌کار ممکن است ظرفیت بدھی خود را حفظ کنند تا انعطاف‌پذیری مالی داشته باشند و بتوانند فرصت‌های سرمایه‌گذاری آینده را تأمین کنند (مایرز، ۱۹۸۴). در حقیقت، شواهد پیمایشی (گراهام و هاروی^۶، ۲۰۰۱) آن را به عنوان یکی از مهمترین فاکتورهای نشان داده شده توسط مدیران عامل، گزارش می‌دهند. گلداستین، جو و لیلن^۷ (۲۰۰۱) نشان می‌دهند که وقتی شرکت‌ها مجاز به افزایش بدھی در آینده باشند، ممکن است اهرم اولیه خود را در سطح پایین انتخاب کنند، در حالی که گامبا و ترایانتیس^۸ (۲۰۰۸) نشان می‌دهند که ارزش انعطاف‌پذیری مالی در صورت وجود فرصت‌های رشد و بی ثباتی درآمد بیشتر است. براساس استرابلاف و یانگ^۹ (۲۰۱۳)، شرکت‌های دارای اهرم صفر ممکن است ظرفیت بدھی را برای تأمین اعتبار پروژه‌های سرمایه‌گذاری حفظ کنند. مارتیکا و مورا^{۱۰} (۲۰۱۰) شواهدی را ارائه دادند که بنگاه‌هایی با ظرفیت بدھی پایدار، ۳۷ درصد هزینه‌های سرمایه را افزایش می‌دهند و دیوس و همکاران^{۱۱} (۲۰۱۲) گزارش دادند که بنگاه‌های اهرم صفر در دوره‌های افزایش هزینه‌های سرمایه شروع به استفاده از ظرفیت بدھی خود می‌کنند. از این رو متغیرهای زیر می‌توانند نشان-دهنده سیاست مالی محافظه‌کارانه باشد:

- فرصت‌های رشد. بیگلی و همکاران^{۱۲} (۲۰۱۴) در بررسی محافظه‌کاری مالی در شرکت‌های خصوصی از رشد میانگین درصد فروش سالانه نسبت به سال قبل برای اندازه‌گیری فرصت‌های رشد استفاده نمودند. طبیع بافت‌های آن‌ها، احتمال وجود اطلاعات نامتقارن در شرکت‌هایی که فرصت‌های رشد بیشتری دارند، افزایش می‌یابد. از این رو انتظار می‌رود سیاست بدھی محافظه-کارانه‌تری اتخاذ کنند تا از بروز مشکلاتی نظیر کاهش و جایگزینی سرمایه‌گذاری جلوگیری کنند (فاما و فرنچ، ۲۰۰۲).

1. Kraus & Litzenberger
 2. Warner
 3. Dang & Garrett
 4. Harris & Raviv
 5. Dang
 6. Graham, J. R.; & Harvey
 7. Goldstein, Ju & Leland
 8. Gamba & Triantis

- سرمایه‌گذاری‌های آینده. بیگلی و همکاران(۲۰۱۴) متوسط هزینه سرمایه سه سال آتی را در نظر گرفت و طبق آن گزارش نمود، شرکت‌هایی که سرمایه‌گذاری‌های بالاتری در آینده دارند، احتمالاً سیاست مالی محافظه‌کارانه اتخاذ کنند.

محافظه‌کاری مالی و ریسک سقوط قیمت‌های آتی سهام

پدیده ریسک سقوط قیمت سهام موضوع مهمی در بازارهای مالی و به ویژه در بازارهای پر نوسان مانند بازار سرمایه ایران است. ریسک سقوط قیمت سهام، به عنوان نوسانات کمتر از استاندارد در توزیع بازده تعریف شده است. ادبیات مربوط به ریسک سقوط قیمت سهام از زمان چن، هونگ و استین(۲۰۰۱) در حال رشد است. این پدیده، که به تعدیل ناگهانی و منفی قیمت سهام اشاره دارد، از به تاخیر انداختن اخبار بد توسط مدیران و رسیدن به سطح نهایی اخبار بد انباشته ایجاد می‌شود (کالن و فانگ^۱، ۲۰۱۱). در متون مرتبط، سه ویژگی برای پدیده سقوط قیمت سهام بر Shermande شده است: اول، تغییر بزرگ و غیر معمول در قیمت سهام است که بدون وقوع اتفاق اقتصادی خاصی ایجاد شود. دوم، این تغییرات بسیار بزرگ به صورت منفی است. سوم، پدیده‌ای واگیردار در سطح بازار است و تمام سهام موجود در بازار را شامل می‌شود (چن، هانگ و استین^۲، ۲۰۰۱).

در بیشتر پژوهش‌های انجام گرفته در این خصوص(چن و همکاران، ۲۰۰۱ و هاتن و همکاران، ۲۰۰۹)، به پدیده سقوط قیمت سهام به عنوان چولگی منفی بازده سهام اشاره شده است. در حمایت از این دیدگاه، یافته‌های تجربی نشان می‌دهد که پاداش مدیران، گزارشگری غیرشفاف و اجتباب از پرداخت مالیات با ریسک سقوط قیمت سهام رابطه مثبت و معنی‌داری دارند(هاتن و همکاران، ۲۰۰۹، و کیم و ژانگ^۳، ۲۰۱۴). شواهد نظری و تجربی قابل توجهی بر اهمیت ریسک سقوط قیمت سهام از دیدگاه‌های مختلف، مانند تئوری‌های مختلف (هونگ و استین، ۲۰۰۳)، اجتناب مالیاتی شرکت‌ها(کیم و ژانک، ۲۰۱۱)، مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها (کیم و ژانک، ۲۰۱۴)، سرمایه‌گذاران نهادی (آن و ژانک^۴، ۲۰۱۳)، هزینه تامین مالی(کالن و فانگ، ۲۰۱۵)، احساسات سرمایه‌گذاران (بن و تیان^۵، ۲۰۱۷) و رفاه کارمندان(بن ناصر و قوماء، ۲۰۱۸) متمرکز شده است و به طور کلی شواهد فراوان تجربی مؤید وجود و اهمیت ریسک سقوط قیمت سهام است.

شرکت‌هایی که در معرض ریسک سقوط قیمت سهام هستند، هزینه تامین مالی بیشتری دارند (آن و همکاران، ۲۰۱۳). از این رو انتظار می‌رود شرکت‌هایی که در در معرض ریسک سقوط قیمت سهام هستند،

-
1. Callen & Fang
 2. Chen, Hong & Stein
 3. Kim & Zhang
 4. An & Zhang
 5. Yin & Tian
 6. Ben-Nasr & Ghouma

سیاست مالی اهرم پایین یا محافظه کارانه داشته باشند. در پژوهش رشید^(۱) (۲۰۱۶) نیز تصریح شده است محدودیت‌های مالی بعد از انعطاف‌پذیری مالی، مهمترین دلیل پیروی از سیاست ساختار سرمایه محافظه کارانه است. اگر شرکت‌های دارای ساختار سرمایه محافظه کارانه و شرکت‌های دارای ساختار سرمایه غیر محافظه کارانه (جسورانه) با سطوح مختلف از اصطکاک و محدودیت‌های تأمین مالی رو برو باشند، سرعت تعديل اهرم در انها متفاوت است و سرعت تعديل اهرم در شرکت‌های محافظه کار مالی کمتر است. شرکت‌های دارای ساختار سرمایه محافظه کارانه ترجیح می‌دهند ظرفیت بدھی و انعطاف‌پذیری مالی را در ساختار سرمایه خود حفظ کنند. آن و همکاران^(۲) (۲۰۱۳) نیز نشان دادند شرکت‌هایی که سرعت تعديل اهرم کمتری دارد در معرض رسک بیشتری برای سقوط قیمت آتی هستند.

از طرفی سطح بالای بدھی و سطح کم وجه نقد نشان از سرمایه‌گذاری‌های عمدۀ شرکت دارد و به ساختار سرمایه جسورانه منجر می‌شود و بر اساس شواهد تجربی (جین و مایرز^۳، ۲۰۰۶ و هاتن و همکاران، ۲۰۰۹) در شرایط عدم شفافیت کامل در خصوص عملکرد شرکت، احتمال رفتارهای فرصت طلبانه مدیر (در خصوص استفاده از وجود نقد) افزایش می‌یابد و در این راستا بخشی از تغییرات عملکرد غیرقابل مشاهده می‌گردد. اگر مدیران نتوانند ضررهای ناشی از رفتارهای فرصت طلبانه خود را برای محافظت از شغل خود جذب کنند، همه شوک‌های منفی خاص شرکت که تاکنون مشاهده نشده‌اند، به یکباره عمومی می‌شوند و به نوسانات قیمت سهام و بازده‌های غیرعادی به صورت سقوط قیمت سهام منجر می‌شود.

بنابراین طبق متون نظری انتظار بر این است شرکت‌های با ساختار سرمایه محافظه کارانه، امکان بیشتری برای استفاده از فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری از یک طرف و کاهش رفتارهای فرصت طلبانه از طرف دیگر، داشته و با احتمال کمتری با رسک سقوط آتی قیمت سهام مواجه باشند. از طرفی در اقتصادهای تورمی نظری ایران، نگهداری وجه نقد، کاهش قدرت خرید آن را به دنبال دارد در صورتی که سرمایه‌گذاری آن در طرح‌های اقتصادی مناسب و سود آور باعث حفظ و حتی افزایش قدرت خرید آن می‌شود. از این رو در شرایط اقتصادی تورمی، استفاده از ظرفیت بدھی و افزایش بدھی، منطقی‌تر است، زیرا با پول با قدرت خرید کمتر، بازپرداخت و تسویه می‌شود. در چنین محیطی بر خلاف مبانی نظری مرتبط، افزایش انعطاف‌پذیری از طریق وجه نقد بالا و بدھی کم لزوماً رسک سقوط آتی قیمت سهام را کاهش نمی‌دهد و حتی ممکن است آن را افزایش دهد. تاثیر ناظمینانی نرخ تورم به عنوان یکی از متغیرهای کلان اقتصادی بر ساختار سرمایه در مطالعه تهرانی و نجف‌زاده خویی^(۴) (۱۳۹۶) تایید شد. آنها نشان دادند نرخ تورم بر ساختار سرمایه تاثیر منفی و بر نسبت بدھی به حقوق صاحبان سهام تاثیر مثبت دارد. با این تفسیر، ناظمینانی نرخ تورم، تصمیمات ساختار سرمایه را به سمت تمرکز بر بدھی یا به عبارتی ساختار سرمایه جسورانه (محافظه کاری مالی کمتر) سوق می‌دهد. گرایش به محافظه کاری مالی کمتر در گراهام و لری^(۵) (۲۰۱۱) مستند شده است. در این مطالعه شرکت‌های با ساختار سرمایه محافظه کارانه با داشتن اهرم

1. Rashid
2. Jin & Myers
3. Graham & Leary

کمتر و بول بیشتر، رشد کمتری را تجربه می‌کنند و بازار تا حدی از اثر محافظه‌کاری بر قیمت بدھی می‌کاھد. این شواهد نشان می‌دهد که بازارهای سرمایه زیاده‌روی در محافظه‌کاری را نمی‌پسندند. از این رو انتظار می‌رود ساختار سرمایه محافظه‌کارانه (محافظه‌کاری مالی)، ریسک سقوط آتی قیمت سهام را افزایش دهد.

پیشینه تجربی مرتبط با ارتباط محافظه‌کاری مالی و عدم تقارن اطلاعاتی

تئوری‌های ساختار سرمایه نشان می‌دهند که عدم تقارن اطلاعاتی یکی از مهمترین تعیین‌کننده‌های سطح اهرم بهینه است. مایرز و ماجلوف^۱ (۱۹۸۴) نشان دادند عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه‌های انتخاب نامطلوب ممکن است انعطاف‌پذیری مالی یک شرکت را با حفظ ذخیر نقدی بالاتر و جلوگیری از تأمین مالی از طریق بدھی به منظور حفظ ظرفیت بدھی کافی و امکان استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری آتی افزایش دهد. جنسن^۲ (۱۹۸۶) معتقد است جریان‌های نقد آزاد (وجوه نقدی که بیش از آنچه برای تأمین مالی پروژه‌های با ارزش فعلی خالص مثبت مورد نیاز است) منبع ایجاد کننده تعارضات نمایندگی بین مدیران و سهامداران است و وجود جریان‌های نقدی آزاد، مدیران را قادر می‌کند که در پروژه‌های غیرسودآور، بیشتر سرمایه‌گذاری کنند (هارفورد^۳، ۱۹۹۹). مدیران این سرمایه‌گذاری‌ها را در جهت منافع خود انجام می‌دهند (برماک^۴، ۲۰۰۶).

کوتاری، رامان و اسکینر^۵ (۲۰۱۰) و واتس^۶ (۲۰۰۳) نشان دادند عدم تقارن در سیاست حسابداری محافظه‌کارانه باعث خنثی کردن گرایش مدیران به پنهان کردن اخبار بد و تسریع در تشخیص اخبار خوب در صورت‌های مالی حسابرسی شده می‌شود. کیم و زانگ^۷ (۲۰۱۴) نیز نشان دادند که هر چه سیاست حسابداری یک شرکت محافظه‌کارانه‌تر باشد، احتمال پنهان و انبیانه شدن اخبار بد مخصوص شرکت کاهش بافت و بنابراین، احتمال سقوط قیمت سهام در آینده کاهش می‌یابد. تاثیر مثبت عدم تقارن اطلاعاتی بر ریسک سقوط قیمت سهام در مطالعه پورحیدری، ضیاقاسمی و عبدالزاده کنفی (۱۳۹۷) نیز مستند شده است.

از این رو، عدم تقارن اطلاعاتی به مدیران این امکان را می‌دهد که اخبار بد را به خاطر نگرانی‌های شغلی پنهان کنند. اگر مدیران دیگر قادر به پنهان کردن اخبار بد نباشند و این اخبار به حد آستانه بررسد و به یکباره منتشر شود به سقوط قیمت سهام منجر می‌شود. بنابراین، طبق مبانی نظری، عدم تقارن اطلاعاتی با انعطاف‌پذیری بالاتر از طریق بدھی کم و وجه نقد بیشتر همراه است و مدیران مالی محافظه‌کار از سرمایه‌گذاری وجوه نقد مازاد و استفاده از ظرفیت بدھی اجتناب می‌کنند. از این رو انتظار می‌رود در شرکت‌های با عدم تقارن اطلاعاتی بیشتر، تاثیر ساختار سرمایه محافظه‌کارانه بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام برجسته‌تر باشد.

1. Jensen

2. Harford

3. Yermack

4. Kothari, Ramann & Skinner

5. Watts

بیشینه تجربی مرتبط با ارتباط محافظه‌کاری مالی و چرخه عمر شرکت

طبق نظریه چرخه عمر، شرکت‌ها در هر یک از مراحل چرخه عمر از نظر مالی و اقتصادی دارای رفتارهای متفاوتی هستند و ویژگی‌های مالی و اقتصادی شرکت تحت تاثیر مرحله چرخه عمر است که شرکت در آن قرار دارد. طبق این نظریه شرکت‌ها، همچون تمامی موجودات زنده، متولد می‌شوند، رشد می‌کنند و می‌میرند و بر مبنای قابلیت کنترل و انعطاف‌پذیری نمایان می‌شوند. در جوانی (دوران رشد) سازمان‌ها بسیار انعطاف‌پذیر، با افزایش عمر، کنترل افزایش و انعطاف‌پذیری کاهش می‌یابد (کرمی و عمانی، ۱۳۸۹).

شواهد تجربی (همرز، رندرز و ورست^۱، ۲۰۱۶) نشان می‌دهد تحت شرایط عدم تقارن اطلاعاتی بالا، خطر ریسک سقوط قیمت سهام در مرحله معرفی و رشد بیشتر است. زو^۲ (۲۰۰۷) گزارش نمودن، میزان مربوط بودن و نیز توان توضیحی معیارهای ریسک در مراحل مختلف چرخه عمر تقاضت معنی داری بایکدیگر دارند و در مرحله افول، دارای بیشترین مقدار و در مرحله بلوغ دارای کمترین مقدار هستند. جووانویچ^۳ (۱۹۸۳) و دیکنسون^۴ (۲۰۱۱) نشان دادند که احتمال به خطر افتادن شرکت در مراحل معرفی و رشد بیشتر است و مدیران جسور (خوشبین) در مرحله معرفی و رشد برای جلوگیری از ورود رقبا، سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهند و در مرحله بلوغ نسبت به مرحله رشد و معرفی، سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد. مطالعه سواری، رستمی و عباسی (۱۳۹۷) نیز نشان داد سرمایه‌گذاری و در نتیجه ریسک شرکت در مرحله رشد بیشتر است. ماندگاری و دموری (۱۴۰۲) نیز دریافتند که بیشترین تأثیر انعطاف‌پذیری مالی بر عملکرد مالی شرکت به ترتیب در مراحل بلوغ، افول و رشد می‌باشد. همچنین مهربان پور و همکاران (۱۴۰۲) دریافتند عدم انعطاف‌پذیری مالی، منجر به صرف ریسک مثبت در سطح سهام و پرتفوی سرمایه‌گذاری می‌شود و شرکتهای ارزشی، بازده آتی بالاتری نسبت به شرکتهای رشدی به دلیل جبران ریسک عدم انعطاف‌پذیری مالی به دست می‌آورند و تأثیر عدم انعطاف‌پذیری مالی بر صرف ریسک سهام در دوره ثبات و رکود شرکت بیشتر است.

بنابراین، انعطاف‌پذیری مالی، سطح بدھی و نگهداشت وجه نقد و در نتیجه مدیریت ساختار سرمایه تحت تاثیر چرخه عمر شرکت است. شرکت‌هایی که در مرحله رشد و معرفی هستند به خاطر افزایش سرمایه‌گذاری برای رشد و توسعه فعالیت‌ها، بدھی بالا و وجود نقد کمتری دارند و مدیریت ساختار سرمایه آن‌ها جسورانه است. با توجه به نیاز شرکت‌ها به سرمایه‌گذاری در مرحله رشد و معرفی، ساختار سرمایه محافظه‌کارانه در این مراحل ریسک سقوط قیمت سهام را افزایش می‌دهد. از این رو انتظار می‌رود در شرکت‌هایی که در مرحله معرفی و رشد هستند، تأثیر ساختار سرمایه محافظه‌کارانه بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام برجسته‌تر باشد.

پژوهش حاضر اولین مطالعه‌ای است که تأثیر ساختار سرمایه محافظه‌کارانه بر ریسک سقوط قیمت سهام و همچنین، نقش تعديل گنندگی چرخه عمر و عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه مدیریت ساختار سرمایه و ریسک سقوط قیمت سهام را بررسی نموده است و ادبیات موجود درخصوص محافظه‌کاری مالی و تأثیر متناقض آن در اقتصادهای تورمی را توسعه می‌دهد.

1. Hamers, Renders & Vorst
 2. Xu
 3. Jovanovic
 4. Dickinson

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه ۱: ساختار سرمایه محافظه‌کارانه (محافظه‌کاری مالی)، ریسک سقوط آتی قیمت سهام را افزایش می‌دهد.

فرضیه ۲: در شرکت‌های با عدم تقارن اطلاعاتی بیشتر، تاثیر ساختار سرمایه محافظه‌کارانه بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام برجسته‌تر است.

فرضیه ۳: در شرکت‌هایی که در مرحله معرفی و رشد هستند، تاثیر ساختار سرمایه محافظه‌کارانه بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام برجسته‌تر است.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر فرآیند اجرا (نوع داده‌ها)، کمی؛ از نظر نتیجه اجرا، کاربردی؛ از نظر هدف اجرا، پژوهشی- تحلیلی؛ از نظر منطق اجرا، قیاسی- استقرایی و از نظر زمانی، پس‌رویدادی است. داده‌ها به روش سندکاوی و از طریق نرم افزار ره‌آورده نوین و مطالعه صورتهای مالی حسابرسی شده شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران جمع آوری شده است. جامعه آماری به روش حذف نظاممند و بر اساس محدودیت جدول شماره ۱، انتخاب شده است. پس از اعمال این محدودیت‌ها، ۱۴۳ شرکت به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده‌اند. لازم به ذکر است بازه زمانی پژوهش ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ است، ولی فرضیه‌های پژوهش در دوره زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۰ آزمون شده‌اند. زیرا برای محاسبه شفافیت گزارشگری شرکت‌ها از داده‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳ نیز استفاده شده است. مدل‌های پژوهش نیز به روش رگرسیون چندمتغیره با در نظر گرفتن اثرات ثابت سال و صنعت برآورد شده است.

جدول ۱. غربالگری شرکت‌های نمونه

۵۹۹	کل شرکتهای فعال در سال ۱۳۹۰
-۷۶	شرکتهایی که بعد از سال ۹۰ پذیرش شده‌اند
-۵۵	وقله معاملاتی بیشتر از ۳ ماه
-۱۲	تغییر سال مالی
-۳۸	لغو پذیرش
-۱۶۱	سرمایه‌گذاری، واسطه گرهای مالی، هلدینگ، بانک، بیمه و لیزینگ
-۱۰۹	صنایع غیر مرتبط
-۵	عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز
۱۴۳	تعداد شرکتهای باقیمانده
	ماخذ: محاسبات آماری

به منظور بررسی تأثیر محافظه‌کاری مالی بر ریسک سقوط قیمت آتی سهام (فرضیه اول)، شرکت‌ها به دو دسته شرکت‌های محافظه‌کار و شرکت‌های غیرمحافظه‌کار طبقه‌بندی می‌شوند و برای سنجش تأثیر سیاست محافظه‌کارانه ساختار سرمایه بر ریسک سقوط قیمت آتی سهام از مدل زیر استفاده شده است:

رابطه (۱)

$$Ncskew_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 \sum \alpha_t year + \sum \alpha_t ind + \varepsilon_{it} \quad cct_{it} + \alpha_2 Opaque_{it} * cct_{it} + \alpha_3 Fsize_{it} +$$

همچنین، برای بررسی نقش عدم تقارن اطلاعاتی و چرخه عمر بر رابطه سیاست مالی محافظه کارانه و ریسک سقوط قیمت آتی از مدل های زیر استفاده شده است:

رابطه (۲)

$$Ncskew_{it, it} = \alpha_0 + \alpha_1 cct_{it} + \alpha_2 Opaque_{it} * cct_{it} + \alpha_3 sp_{it} * ccs_{it} + \alpha_4 Fsize_{it} + \sum \alpha_t year + \sum \alpha_t ind + \varepsilon_{it}$$

رابطه (۳)

$$Ncskew_{it, it} = \alpha_0 + \alpha_1 cct_{it} + \alpha_2 Opaque_{it} * cct_{it} + \alpha_3 ccs_{it} * cl + \alpha_4 Fsize_{it} + \sum \alpha_t year + \sum \alpha_t ind + \varepsilon_{it}$$

جدول ۲. متغیرها و نحوه اندازه گیری

نام متغیر	نحوه اندازه گیری	نام
ریسک سقوط قیمت سهام	معیار ریسک چولگی منفی شرطی	<i>Ncskew</i>
وجه نقد-بدهی ها دارای ها		
مطابق با مطالعاتی نظیر المدیا و کمپلو (۲۰۰۷) و بیگلی و همکاران (۲۰۱۴)، شرکت ها از لحاظ نسبت خالص بدهی به پنج دسته طبقه بندی شده و اگر یک شرکت حداقل در دو سال متولی در پائین ترین پنجم ک فرار بگیرد، بعنوان شرکت دارای ساختار سرمایه محافظه کارانه در نظر گرفته می شود. متغیر ساختگی است، پایین صورت که اگر شرکت در دسته شرکت های دارای ساختار سرمایه محافظه کارانه فرار داشته باشد عدد ۱ و در غیر این صورت عدد ۰	نوع ساختار سرمایه	CCS
بر اساس جین و مایرز (۲۰۰۶)، کوتاری (۲۰۰۷) و هاتن و همکاران (۲۰۰۹) مهمترین عواملی که بر ریسک سقوط قیمت سهام مؤثر است، شفافیت گزارشگری مالی است. عدم شفافیت اطلاعات مالی (مدیریت سود) با افشاء اطلاعات کمتر در ارتباط است. به علاوه شرکت هایی که دارای صورت های مالی غیر شفاف هستند، بیشتر در معرض ریسک سقوط قیمت سهام قرار می گیرند. از این رو ابهام در گزارشگری مالی به عنوان شاخصی برای شفافیت گزارشگری مالی به صورت متغیر اصلی و به صورت تعاملی با محافظه کاری مالی وارد مدل های آزمون فرضیه ها می شود.	شاخص گزارشگری مبهم	<i>Opaque</i>
گزارشگری مبهم از طریق مدل تعدیل شده جو نزد مریوط به دیچو، اسلون و سوئنینی (۱۹۹۵) اندازه گیری شده است.	شکاف قیمت	<i>sp</i>
با اساس مدل دیکسون (۲۰۱۱) اندازه گیری شد و به صورت متغیر ساختگی وارد مدل شد؛ اگر شرکت در مرحله معرفی و رشد است یک و در غیر این صورت صفر	چرخه عمر	<i>cl</i>
لگاریتم فروش (بر حسب ریال) تعدیل شده بر اساس تورم	اندازه شرکت	<i>Fsize</i>
ماخذ: متخرج از سوابق تجربی پژوهش		

از آنجایی که تعداد شرکتهای صنعت باید حداقل ۱۵ شرکت باشد، صنایع ثبت شده در بازار بورس به شرح جدول زیر در غالب ۸ صنعت (بر اساس آزمون حساسیت) ترکیب شدند:

جدول ۳. ترکیب صنایع

۱	دستگاههای برقی و ماشین آلات	۵	کانی غیرفلزی و کاشی و سرامیک
۲	خودرو و قطعات	۶	شیمیابی و فراوردهای نفتی
۳	دارویی	۷	قند و شکر و غذایی به جز قند و شکر
۴	سیمان، آهک و کچ	۸	فلزات اساسی و استخراج کانه های فلزی

مأخذ: محاسبات آماری

اندازه گیری چرخه عمر

مطابق با دیکسون (۲۰۱۱) از مدل طبقه‌بندی چرخه عمر شرکت بر اساس جریان‌های نقد استفاده شده‌است. این مدل بر اساس بررسی نظریه اقتصادی مربوط به چرخه زندگی و پیش‌بینی‌های مربوط به انواع جریان‌های نقدی به شرح می‌باشد:

جدول ۴. طبقه‌بندی مراحل چرخه عمر طبق مدل جریان‌های وجه نقد

	معرفی	رشد	بلغ	کاهش	افول
جریانات نقد عملیاتی	-	+	+	-/+	-
جریانات نقد سرمایه‌گذاری	-	-	-	-/+	+
جریانات نقد تامین مالی	+	+	-	-/+	-/+

مأخذ: دیکسون. ۲۰۱۱

در راستای فرضیه سوم، متغیر چرخه عمر به صورت ساختگی می‌باشد. به این صورت که شرکت‌ها از لحاظ چرخه عمر به دو گروه معرفی و رشد(یک) و سایر (صفر) تقسیم می‌شوند. از این رو طبق علامت جریان‌های نقد در جدول شماره ۴، سال-شرکت‌های که در مرحله معرفی و رشد هستند، شناسایی شده و به آن‌ها عدد یک و به سایر سال-شرکت‌ها عدد صفر اختصاص می‌یابد.

اندازه گیری متغیر ابهام در گزارشگری مالی

طبق مبانی نظری و تجربی، یکی از مهمترین عواملی که بر ریسک سقوط قیمت سهام موثر است، شفافیت گزارشگری مالی است (جین و مایرز، ۲۰۰۶؛ کوتاری، ۲۰۰۷ و هاتن و همکاران، ۲۰۰۹). هاتن و همکاران (۲۰۰۹) نشان دادند که عدم شفافیت اطلاعات مالی (مدیریت سود) با افشاری اطلاعات کم‌تر در ارتباط است. به علاوه شرکت‌هایی که دارای صورت‌های مالی غیرشفاف هستند، بیشتر در معرض ریسک سقوط قیمت سهام قرار می‌گیرند. از

این رو ابهام در گزارشگری مالی به عنوان شاخصی برای شفافیت گزارشگری مالی به صورت متغیر اصلی و به صورت تعاملی با محافظه کاری مالی وارد مدل های آزمون فرضیه ها می شود.

مشابه پژوهش هاتن (۲۰۰۹) گزارشگری مبهم از طریق مدل تعدیل شده جونز مربوط به دیچو، اسلون و سوئینی (۱۹۹۵) اندازه گیری شده است. برای اندازه گیری مدیریت سود به عنوان یکی از متغیرهای اصلی طبق مدل تعدیل شده جونز (دیچو و همکاران، ۱۹۹۵)، ابتدا رگرسیون مقطعی زیر برای شرکت های نمونه بر اساس صنعت برازش می شود:

$$\frac{TA_{it}}{Assets_{it-1}} = \alpha_0 \frac{1}{Assets_{it-1}} + \beta_1 \frac{\Delta Sales_{it}}{Assets_{it-1}} + \beta_2 \frac{PPE_{it}}{Assets_{it-1}} + \varepsilon_{it} \quad (4)$$

سپس اقلام تعهدی غیر اختیاری به صورت مدل زیر اندازه گیری می شود:

$$DisAcc_{it} = \frac{TA_{it}}{Assets_{it-1}} - (\hat{\alpha}_0 \frac{1}{Assets_{it-1}} + \hat{\beta}_1 \frac{\Delta Sales_{it}}{Assets_{it-1}} + \hat{\beta}_2 \frac{PPE_{it}}{Assets_{it-1}}) \quad (5)$$

در نهایت گزارشگری مبهم از طریق مجموع ارزش های اقلام تعهدی غیر اختیاری سالانه طی سه سال اندازه گیری می شود:

$$Opaque = Abs(DisAcc_{t-1}) + Abs(DisAcc_{t-2}) + Abs(DisAcc_{t-3}) \quad (6)$$

یافته های پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش به شرح جدول شماره ۵ می باشد. برای کاهش اثر داده های پرت، داده ها در سطح یک درصد تعدیل^۱ شده است.

جدول ۵. آمار توصیفی

متغیر	میانگین	ستاندارد	حداکثر	حداقل	انحراف	کشیدگی	جولگی	نام
ریسک سقوط قیمت سهام	-۰.۴۳۰	-۰.۴۱۱	۲.۳۷۰	-۲.۴۱۱	۰.۸۴۹	۱.۲۵	۰.۷۶	
ابهام گزارشگری مالی	۰.۲۴۱	۰.۲۰۴	۰.۷۶۳	۰.۰۳۹	۰.۱۴۶	۲.۴۶	۰.۵۶	
شکاف قیمت مؤثر	۰.۰۱۵	۰.۰۱۵	۰.۰۲۴	۰.۰۰۳	۰.۰۰۴	۱.۵۶	۱.۰۷	
شکاف قیمت نسبی	۰.۰۳۰	۰.۰۳۱	۰.۰۴۰	۰.۰۰۳	۰.۰۱۱	۰.۸۹	۰.۰۷	
اندازه شرکت	۱۴.۲۱۸	۱۴.۰۵۱	۱۸.۶۲۳	۱۱.۲۲۰	۱.۴۵۲	۰.۶۵	۰.۹۷	
توزیع فراوانی								
صفر	۸۰۴							ساختار سرمایه محافظه کارانه
یک	۱۶۵							
چرخه عمر	۴۸۷							
مأخذ: محاسبات آماری								

میانگین و میانه رسک سقوط سهام به ترتیب ۰,۴۳ و ۰,۴۱ است که اختلاف اندکی دارد. این مقادیر برای ابهام در گزارشگری مالی به ترتیب ۰,۲۰ و ۰,۲۴ است. همچنین میانگین و میانه در مورد شکاف قیمت موثر و شکاف قیمت نسبی کاملاً یکسان است و برای سایر متغیرهای پژوهش اختلاف اندکی دارد که نشان می‌دهد متغیرهای پژوهش از توزیع مناسبی برخوردار هستند. همچنین از ۹۶۹ مشاهده، ۱۶۵ سال-شرکت دارای ساختار سرمایه جسورانه (غیر محافظه‌کار مالی) و ۸۰۴ سال شرکت دارای ساختار سرمایه محافظه‌کارانه (محافظه‌کار مالی) می‌باشد. با توجه به مطالبی که در مقدمه در خصوص اقتصادهای تورمی و مزیت بدھی در این بازارها مورد اشاره قرار گرفت، نتیجه غیر قابل احتمالی در اقتصادهای تورمی است. در این خصوص توجه به محدودیت‌های بدھی شرکت‌ها شایان توجه است. آمار توصیفی همچنین، نشان می‌دهد از ۹۶۹ مشاهده، ۴۸۲ در مرحله معرفی و رشد بوده و ۴۸۷ در سایر مراحل که توزیع مناسبی است.

جدول ۶. ماتریس همبستگی متغیرها

متغیر	رسک سقوط قیمت سهام	ابهام گزارشگری مالی	شکاف قیمت موثر	شکاف قیمت نسبی	اندازه شرکت
رسک سقوط قیمت سهام	۰۰۰۱	۰۳۶۰۰	۰۱۰۰۰	۰۵۲۰۰	۰۲۲۰۰
ابهام گزارشگری مالی	(۰,۰۰۰)	(۰,۰۰۱)	(۰,۰۰۱)	(۰,۰۰۰)	(۰,۰۰۱)
شکاف قیمت موثر	۰۳۶۰۰	۰۰۰۱	۰۲۴۰۰	۰۱۶۰۰	۰۱۸۰۰
شکاف قیمت نسبی	(۰,۰۰۰)	(۰,۰۰۱)	(۰,۰۷۶)	(۰,۰۵۶)	(۰,۱)
اندازه شرکت	۰۰۰۱	۰۱۸۰۰	۰۱۶۰۰	۰۱۱۰۰	۰۱۶۸۰۰

مأخذ: یافته‌های پژوهش

همبستگی متغیرهای تحقیق که در جدول ۶ ارایه شده است، نشان می‌دهد بین متغیرهای تحقیق همبستگی قابل توجهی وجود ندارد.

نتایج آزمون فرضیه‌ها

نتایج تخمین مدل‌های تحقیق در جدول شماره ۷ ارائه شده است. برای تخمین مدل‌های پژوهش از رگرسیون به روش خطای استاندارد مقاوم استفاده شده است. در این روش مشکلاتی نظیر ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی باقی مانده‌های مدل مرتفع می‌شود. همچنین در مدل‌های تحقیق برای شناسایی هم خطی بین متغیرهای مستقل، از معیار عامل تورم واریانس (VIF) استفاده شده است.

جدول ۷. نتایج آزمون فرضیه ها

		مدل ۲						متغیر	
VIF	مدل ۳	VIF	QS	VIF	ES	VIF	مدل ۱		
		-۰/۳۶۳	-۰/۳۶۸	-۰/۳۸۹	-۰/۳۶۴			عرض از مبدا	
		-۱/۲۴۲	-۱/۲۵۰	-۱/۳۱۹	-۱/۲۴۶				
۱/۹۸	.۰/۰۱۲ .۱۳۹	۱/۴۷	.۰/۰۴۵ .۰۶۴۰	۱/۳۷	.۰/۴۱۶ -.۱/۳۳۳	۱/۲۹	.۰/۱۷۰ ۱/۴۰۹	ساختر سرمایه محافظه کارانه	
۱/۲۷	-.۰/۵۷۸ ۱/۸۱۹*	۱/۳۰	-.۰/۷۴۵ -.۲/۴۶۱**	۱/۳۱	-.۰/۵۹۸ -.۱/۹۲۲*	۱/۲۵	-.۰/۵۹۱ ۱/۸۷۶*	اثر توان ساختر سرمایه محافظه کارانه و ابهام	
۱/۳۳	-.۰/۰۰۹ (-.۰/۴۸۴)	۱/۳۸	-.۰/۰۰۷ (-.۰/۳۷۸)	۱/۳۸	-.۰/۰۰۵ (-.۰/۲۸۳)	۱/۳۳	-.۰/۰۰۹ (-.۰/۴۸۳)	اندازه شرکت	
				۱/۰۹	۴۱/۰۰۸ (۲/۱۹۳**)			اثر توان ساختر سرمایه محافظه کارانه و شکاف قیمت موثر	
		۱/۱۷۰	۱۸/۰۰۸ (۲/۲۴۳**)					اثر توان ساختر سرمایه محافظه کارانه و شکاف قیمت نسبی	
۱/۶۷۳	.۰/۰۳۷ (.۰/۳۰۴)							اثر توان ساختر سرمایه محافظه کارانه و چرخه عمر	
				۹۶۹				تعداد مشاهدات	
								اثرات ثابت سال	
								اثرات ثابت صنعت	
								واریانس مستحکم	
								ضریب تعیین	
								معنی داری آماره f	
								آماره F والد	
								شکاف نسبی و QS	
								* معنی داری در سطح ۹۰ درصد ** معنی داری در سطح ۹۵ درصد *** معنی داری در سطح ۹۹ درصد	
								مأخذ: یافته های پژوهش	

با توجه به عامل تورم واریانس ($vif < 10$)، همیستگی قابل توجهی که بر نتایج تحقیق تاثیرگذار باشد، وجود ندارد. معنی‌داری آماره F فیشر نشان دهنده معنی‌داری کلی مدل‌ها در سطح ۹۹ درصد است. ضرایب آماره F والد نیز برای تمام مدل‌ها بیشتر از 0.05 است که نشان می‌دهد بین باقیمانده‌ها مشکل همسانی واریانس وجود ندارد و استفاده از روش حداقل مربعات معمولی (OLS) برای برآورد مدل مناسب است. ضریب تعیین مدل‌ها نیز نشان می‌دهد مدل‌های تحقیق بیش از ۱۲ درصد تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کنند.

طبق نتایج تخمین مدل اول، ضریب مربوط به ساختار سرمایه محافظه کارانه 0.17 است که نشان دهنده تاثیر مثبت ساختار سرمایه بر ریسک سقوط قیمت سهام است؛ ولی این تاثیر معنی‌دار نیست و فرضیه اول پژوهش تایید نمی‌شود. در مدل اول پژوهش در خصوص تاثیر ساختار سرمایه محافظه کارانه بر ریسک سقوط، ضریب مربوط به تاثیر توأم ابهام گزارشگری مالی و ساختار سرمایه محافظه کارانه مقدار 0.591 و معنی‌دار است. این نتیجه نشان دهنده تاثیر منفی ساختار سرمایه محافظه کارانه بر ریسک سقوط قیمت آتی سهام در شرایط ابهام در گزارشگری مالی است. در این مدل همچنین تاثیر اندازه شرکت به عنوان متغیر کنترل تایید نشد.

مدل دوم مربوط به بررسی تاثیر تعديل کنندگی عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه ساختار سرمایه محافظه کارانه و ریسک سقوط است. این مدل یک بار با شکاف قیمت نسبی و یکبار با شکاف قیمت موثر برآذش شده است. طبق نتایج برآورد مدل دوم، ضریب اثر توأم ساختار سرمایه محافظه کارانه و شکاف قیمت موثر بر ریسک سقوط قیمت سهام ($0.08/0.18$)، و ضریب اثر توأم ساختار سرمایه محافظه کارانه و شکاف قیمت نسبی ($0.08/0.41$) است و هر دو مثبت و معنی‌دار می‌باشد. از این رو تاثیر ساختار سرمایه محافظه کارانه در شرایط عدم تقارن اطلاعاتی (با استفاده از معیار شکاف قیمت نسبی) برجسته‌تر است و فرضیه دوم تحقیق تایید می‌گردد. در این مدل همچنین تاثیر اندازه شرکت به عنوان متغیر کنترل تایید نشد.

با توجه به نتایج برآورد مدل سوم، ضریب مربوط به اثر توأم ساختار سرمایه محافظه کارانه و چرخه عمر 0.37 می‌باشد که نشان‌دهنده تاثیر مثبت چرخه عمر شرکت بر رابطه ریسک سقوط قیمت و ساختار سرمایه محافظه کارانه است؛ ولی با توجه به سطح معنی‌داری، این تاثیر معنی‌دار نیست و فرضیه سوم تایید نمی‌شود. در این مدل نیز تاثیر اندازه شرکت به عنوان متغیر کنترل تایید نشد.

آزمون‌های تكمیلی

نتایج مورد انتظار پژوهش حاضر در خصوص تاثیر ساختار محافظه کارانه بر ریسک سقوط قیمت سهام و تاثیر تعديل کنندگی چرخه عمر بر این رابطه تایید نشد. از این رو در این قسمت برای تحلیل بیشتر نتایج پژوهش، آزمونهای اضافی به شرح زیر انجام شده است.

استفاده از بدھی مربوط به تسهیلات در محاسبه ساختار سرمایه محافظه کارانه

در پژوهش حاضر مشابه پژوهش‌های قبلی، برای اندازه‌گیری سیاست محافظه کارانه در ساختار سرمایه از نسبت خالص بدھی‌ها استفاده گردید. در این قسمت برای تحلیل اضافی این نسبت بر اساس بدھی‌های

مربوط به تسهیلات دریافتی مجدد محاسبه و نتیجه آزمون فرضیه‌ها با این معیار به شرح زیر می‌باشد. نتایج تخمین مدل‌های تحقیق در جدول شماره ۸ ارائه شده است.

نتایج برآوردهای مدل‌ها در خصوص محاسبه محافظه‌کاری مالی بر اساس بدھی مربوط به تسهیلات مشابه نتایج برآوردهای مدل‌ها بر اساس نسبت خالص بدھی به عنوان محافظه‌کاری مالی است. ضرایب درجه تایید فرضیه‌های پژوهش می‌باشد؛ ولی فقط تأثیر تعديل‌کنندگی عدم تقارن اطلاعاتی بر اساس شکاف قیمت نسبی و شکاف قیمت موثر در مدل دوم تایید شد. بنابراین، استفاده از بدھی مربوط به تسهیلات در محاسبه ساختار سرمایه محافظه‌کارانه، تأثیری در تایید فرضیه‌های پژوهش ندارد.

جدول ۸. آزمون فرضیه‌ها-استفاده از بدھی تسهیلات در محاسبه محافظه‌کاری مالی

متغیر	مدل ۱	مدل ۲				VIF	مدل ۳	VIF
		ES	VIF	QS	VIF			
عرض از میدا	-۰/۳۹۸	-۰/۴۱۷	(-۱/۴۲۷)	-۰/۴۱۰	(-۱/۴۰۱)	-۰/۴۰۵	(-۱/۴۰۹)	(-۱/۴۰۹)
ساختار سرمایه	-۰/۰۵۴	-۰/۰۱۳	(-۰/۱۲۷)	-۰/۰۲۸	(-۰/۲۷۵)	-۰/۰۵۹	(-۰/۵۵۵)	۱/۴۸
محافظه‌کارانه و ابهام	-۰/۰۵۸۴	-۰/۰۲۶	(۰/۰۵۸۴)	-۰/۰۲۸	(۰/۰۶۰۷)	-۰/۲۴۸	(۰/۶۰۷)	۱/۲۷
اندازه شرکت	-۰/۰۰۶	-۰/۰۰۳	(-۰/۱۷۱)	-۰/۰۰۴	(-۰/۲۱۲)	-۰/۰۰۵	(-۰/۲۹۰)	۱/۲۸
قیمت موثر	۳۹/۵۶۷	(۲/۰۴**)	۱/۱۶	-	-	-	-	-
اثر توام ساختار سرمایه محافظه‌کارانه و شکاف	۱۵/۸۵۹	(۱/۸۸۶*)	۱/۱۸۳	-	-	-	-	-
عمر	-	-	-	-	-	-	-	-
تعداد مشاهدات	۹۶۹	-	-	-	-	-	-	-
اثرات ثابت سال	-	-	-	-	-	-	-	-
کنترل شده	-	-	-	-	-	-	-	-
اثرات ثابت صنعت	-	-	-	-	-	-	-	-
واریانس مستحکم	-	-	-	-	-	-	-	-
ضریب تعیین	-۰/۱۲۱	-۰/۱۲۲	-۰/۱۲۱	-۰/۱۲۱	-۰/۱۲۱	-۰/۱۲۱	-۰/۱۲۱	-۰/۱۲۱
f آماره معنی‌داری	-۰/۰۰۰	-۰/۰۰۰	-۰/۰۰۰	-۰/۰۰۰	-۰/۰۰۰	-۰/۰۰۰	-۰/۰۰۰	-۰/۰۰۰
آماره F والد	۱۰/۴۸۴	۱۰/۰۵۶	۱۰/۱۴۱	۹/۸۶۱	-	-	-	-
شکاف موثر و QS نسبی	-	-	-	-	-	-	-	-

* معنی‌داری در سطح ۹۰ درصد ** معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد *** معنی‌داری در سطح ۹۹ درصد

ماخذ: یافته‌های پژوهش

آزمون معیارهای تفکیک شرکت‌ها بر اساس ساختار سرمایه محافظه‌کارانه

در متون مرتبه برای دو نوع سیاست ساختار سرمایه شامل؛ محافظه‌کار مالی و غیر محافظه‌کار مالی، ویژگی‌های پیشنهاد و تایید شده است. این ویژگی‌ها در قسمت مبانی نظری به بحث و تحلیل گذاشته شده است. با توجه به عدم تایید فرضیه‌های تحقیق، برای آزمون اضافی در خصوص اعتبار تفکیک شرکت‌ها به محافظه‌کار مالی و غیر محافظه‌کار مالی بر اساس نسبت خالص بدھی و همچنین، بر اساس نسبت بدھی خالص بر اساس بدھی مربوط به تسهیلات، ویژگی‌های این دو نوع سیاست ساختار سرمایه از طریق آزمون مقایسه میانگین در دو گروه شرکتهای محافظه‌کار مالی و غیر محافظه‌کار مالی بررسی شده است. در جدول شماره ۹ برای ساختار سرمایه محافظه‌کار از نسبت خالص بدھی و در جدول شماره ۱۰، از نسبت خالص بدھی بر اساس بدھی مربوط به تسهیلات استفاده شده است.

با توجه به جدول شماره ۹ میانگین متغیرهای مربوط به معیارهای تشخیص محافظه‌کاری مالی، نشان دهنده تایید انتظارات مربوطه است، ولی آزمون مقایسه میانگین نشان می‌دهد از این معیارها، سود سهام پرداخت شده، اندازه شرکت، وجه نقد و سرمایه‌گذاری‌ها در سطح یک درصد معنی‌دار است؛ سن شرکت، نسبت دارایی‌های مشهود به نامشهود در سطح ۱۰ درصد معنی‌دار است؛ ولی نرخ مالیات موثر، فرصت‌های رشد و ریسک معنی‌دار نیستند. در نتایج جدول شماره ۱۰ نیز، مشابه نتایج جدول ۹، میانگین متغیرهای مربوط به معیارهای تشخیص محافظه‌کاری مالی، نشان دهنده تایید انتظارات مربوطه است، ولی آزمون مقایسه میانگین نشان می‌دهد، از این معیارها، فقط ریسک در سطح یک درصد و سود سهام پرداخت شده در سطح ۱۰ درصد معنی‌دار است و مابقی معیارها معنی‌دار نیستند.

جدول ۹. آزمون مقایسه میانگین

متغیر	نحوه اندازه گیری	شرکت‌های محافظه‌کار مالی	شرکت‌های غیر محافظه‌کار مالی	آماره ۱	سطح معنی‌داری	سود سهام پرداخت شده
لگاریتم	سوه سهام پرداخت شده تقسیم بر دارایی‌های اول دوره	بیشتر	۰/۱۴۷	۰/۰۸۱	۸/۵۳۸	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	فروش گزارش شده در صورت سود و زیان (ریال)	کمتر	۱۳/۹۷۸	۱۴/۲۳۹	-۳/۳۱۸	۰/۰۰۱
سن	لگاریتم زمان فعالیت در بورس تا سال ۱۳۹۷	کمتر	۳/۶۲۶	۳/۶۷۰	-۱/۶۹۲	۰/۰۹۱
عامل مشهود به نامشهود	دارایی مشهود به دارایی‌های نامشهود تقسیم بر دارایی‌های اول دوره	کمتر	۱۵۷/۵۷۳	۱۹۴/۳۰۸	-۱/۷۳۶	۰/۰۸۳
وجه نقد	وجه نقد و معادل‌های نقدی تقسیم بر دارایی‌های اول دوره	بیشتر	۰/۰۶۱	۰/۰۴۰	۸/۶۱۳	۰/۰۰۰
ریسک	نوسانات فروش	بیشتر	۰/۱۸۰	۰/۱۵۴	۱/۵۹۵	۰/۱۱۱

متغیر	نحوه اندازه‌گیری	نتیجه مورد انتظار در	شرکتهای محافظه‌کار مالی	شرکتهای محافظه‌کار مالی	شرکتهای غیر محافظه‌کار مالی	آماره t	سطح معنی‌داری
فرصت‌های رشد	ارزش دفتری به بازار	بیشتر		۰/۴۷۶	۰/۴۵۹	۰/۹۶۱	۰/۳۳۷
نرخ مالیات موثر	مالیات بر درام تقسیم بر سود سود قبل از مالیات	کمتر		۰/۱۰۶	۰/۱۱۰	-۰/۷۲۸	۰/۴۶۷
سرمایه‌گذاری‌ها	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت تقسیم بر دارایی‌های اول دوره	بیشتر		۰/۰۲۲	۰/۰۱۲	۵/۵۴۵	۰/۰۰۰

(بر اساس بدھی خالص تعیین ساختار سرمایه محافظه‌کارانه)
مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۱۰. آزمون مقایسه میانگین

متغیر	نحوه اندازه‌گیری	نتیجه مورد انتظار در	شرکتهای محافظه‌کار مالی	شرکتهای محافظه‌کار مالی	شرکتهای غیر محافظه‌کار مالی	آماره t	سطح معنی‌داری
سود سهام پرداخت شده	سود سهام پرداخت شده تقدیم بر دارایی‌های اول دوره	بیشتر		۰/۰۷۸	۰/۰۹۵	۱/۶۷۰	۰/۰۹۵
اندازه شرکت	فروش گزارش شده در صورت سود و زیان (ریال)	کمتر		۱۴/۱۰۲	۱۴/۱۹۹	۱/۰۷۶	۰/۲۸۲
سن	لگاریتم زمان فعالیت در بورس تا سال ۱۳۹۷	کمتر		۳/۷۰۱	۳/۶۶۴	-۱/۱۲۵	۰/۲۶۱
عامل مشهود به نامشهود	دارایی مشهود به دارایی‌های نامشهود تقسیم بر دارایی اول دوره	کمتر		۱۸۴/۶۳۵	۱۹۶/۰۳۰	۰/۴۲۷	۰/۶۷۰
وجه نقد	وجه نقد و معادل های نقدی تقدیم بر دارایی‌های اول دوره	بیشتر		۰/۰۴۶	۰/۰۴۲	-۱/۱۶۷	۰/۲۴۴
رسیک	نوسانات فروش	بیشتر		۰/۲۱۷	۰/۱۴۷	-۳/۵۰۱	۰/۰۰۱
فرصت‌های رشد	ارزش دفتری به بازار	بیشتر		۰/۴۶۷	۰/۴۶۲	-۰/۱۸۶	۰/۸۵۲
نرخ مالیات موثر	مالیات بر درام تقسیم بر سود قبل از مالیات	کمتر		۰/۱۰۸	۰/۱۱۳	۰/۷۲۵	۰/۴۶۹
سرمایه‌گذاری‌ها	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت تقسیم بر دارایی‌های اول دوره	بیشتر		۰/۰۱۴	۰/۰۱۱	۰/۱۱۱	۰/۹۱۱

(بر اساس بدھی مربوط به تسهیلات در تعیین ساختار سرمایه محافظه‌کارانه)
مأخذ: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

طبق برخی متون و تحقیقات مربوط، شرکت‌های دارای ساختار مالی محافظه‌کارانه بنا به دلایلی از جمله محدودیت‌های تأمین مالی ترجیح می‌دهند که ظرفیت بدھی خود را حفظ و انعطاف‌پذیری مالی بیشتری داشته باشند. این‌گونه شرکت‌ها سیاست محافظه‌کارانه را در ساختار سرمایه‌خود لحاظ می‌کنند تا در هر زمان که با کسری مالی روپرتو شدند از وجود نقد و همچنین، ظرفیت استقراض برای تحقق نیازهای مالی خود استفاده نمایند. و با ریسک کمتری در خصوص سقوط قیمت آتی سهام روپرتو هستند. بررسی‌های آن و همکاران (۲۰۱۳) و رشید (۲۰۱۶) نیز مؤید این نتیجه است. از طرفی در برخی متون و پژوهش‌ها نظیر؛ جین و مایرز (۲۰۰۶) و هاتن و همکاران (۲۰۰۹) سطح بالای بدھی و سطح کم وجه نقد، نشان از سرمایه‌گذاری‌های عمدۀ شرکت دارد و به ساختار سرمایه‌منجر می‌شود و در شرایط عدم شفافیت کامل در خصوص عملکرد شرکت، احتمال رفتارهای فرصت طلبانه مدیر و ریسک سقوط قیمت آتی سهام را افزایش می‌دهد. بنابراین طبق متون نظری انتظار بر این بود شرکت‌های با ساختار سرمایه‌محافظه‌کارانه، امکان بیشتری برای استفاده از فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری از یک طرف و کاهش رفتارهای فرصت طلبانه از طرف دیگر، داشته و با احتمال کمتری با ریسک سقوط آتی قیمت سهام مواجه باشند. ولی در پژوهش حاضر به لحاظ شرایط تورمی حادی که بر اقتصاد ایران حاکم است، فرض شده است سیاست محافظه‌کارانه در ساختار سرمایه، ریسک سقوط قیمت سهام را افزایش می‌دهد. زیرا نگهداری وجه نقد و عدم استفاده از ظرفیت بدھی، کاهش قدرت خرید وجه نقد و ظرفیت استقراض را را به دنبال دارد. در پژوهش حاضر، این انتظار (فرضیه اول) تایید نشد و نتیجه پژوهش در رابطه با این فرضیه مطابق با بخش عمدۀ از پژوهش‌های قبلی نظیر آن و همکاران (۲۰۱۵)، رشید (۲۰۱۶)، جین و مایرز (۲۰۰۶) و هاتن و همکاران (۲۰۰۹) است. نتیجه پژوهش در خصوص تاثیر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه محافظه‌کاری مالی و ریسک سقوط آتی قیمت (فرضیه دوم) موید انتظارات و نتایج تحقیقات قبلی نظیر مایرز و ماجلوف (۱۹۸۴)، جنسن (۱۹۸۶) هارفورد (۱۹۹۹)، یرماک (۲۰۰۶)، کوتاری و همکاران (۲۰۱۰)، واتس (۲۰۰۳) و کیم و ژانگ (۲۰۱۴) می‌باشد. همچنین، تأثیر چرخه عمر شرکت بر رابطه محافظه‌کاری مالی و ریسک سقوط (فرضیه سوم) تایید نشد. این نتیجه برخلاف تحقیقات قبلی از جمله هامرز (۲۰۱۶)، زو (۲۰۰۷)، جووانویچ (۱۹۸۳) و دیکنسون (۲۰۱۱) می‌باشد.

همچنین، آزمونهای تکمیلی نشان داد نتایج فوق در صورت استفاده از بدھی مربوط به تسهیلات در محاسبه محافظه‌کاری مالی تاثیری بر نتایج ندارد. به علاوه، طبق نتایج مقایسه میانگین خصوصیات شرکت‌های دارای ساختار سرمایه محافظه‌کارانه (محافظه‌کار مالی) و شرکت‌های دارای ساختار سرمایه جسورانه (غیر محافظه‌کار مالی)، اعتبار نسبت خالص بدھی و نسبت بدھی بر اساس تسهیلات، برای تفکیک شرکت‌های محافظه‌کار مالی و غیر محافظه‌کار مالی در شرکت‌های ایرانی و در شرایط تحقیق حاضر مورد بحث است؛ و ممکن است نتایج پژوهش متاثر از روش اندازه‌گیری محافظه‌کاری مالی باشد.

با توجه به نتایج آزمون فرضیه‌ها، پیشنهادات کاربردی مبتنی بر یافته‌ها و پیشنهادات برای

پژوهش‌های آتی به شرح زیر است:

- ۱- به تحلیل گران و اعتباردهنده‌گان توصیه می‌شود به نسبت بدھی و تسهیلات دریافتی شرکت به عنوان یکی از عوامل موثر بر ریسک سقوط آتی سهام توجه کنند.
- ۲- مدل پژوهش حاضر فقط از طریق اندازه شرکت کنترل شده است. از این رو توصیه می‌گردد در پژوهش‌های آتی برای افزایش توان توضیح‌دهنگی مدل، متغیرهای کنترلی دیگری که با توجه به سوابق نظری و پژوهشی بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام موثر هستند، نیز در نظر گرفته شود.
- ۳- توصیه می‌شود در پژوهش‌های آتی در خصوص اندازه‌گیری محافظه‌کاری مالی بر اساس معیارهای مربوطه، از شاخص‌های دیگری نیز استفاده شود.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی: مقاله حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسنده‌گان: تمام نویسنده‌گان در آماده‌سازی مقاله مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع: بنا بر اظهار نویسنده‌گان در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافع وجود ندارد.

تعهد کپی‌رایت: طبق تعهد نویسنده‌گان حق کپی‌رایت رعایت شده است.

References

- Almeida, H; Campello, M; & Weisbach, M. S. (2004). The cash flow sensitivity of cash. *The Journal of Finance*, 59(4), 1777-1804.
- An, Heng, Zhang, Ting, 2013. Stock price synchronicity, crash risk, and institutional investors. *J. Corp. Finance* 21, 1–15. An, Zhe; Li, Donghui; Yu, Jin, 2015. Firm crash risk, information environment, and speed of leverage adjustment. *Journal of Corporate Finance* 31, 132–151.
- Baum, C. F; Caglayan, M; & Rashid, A. (2017). Capital structure adjustments: Do macroeconomic and business risks matter? *Empirical Economics*, 53(4), 1463-1502.
- Ben-Nasr, H; & Ghouma, H. (2018). Employee welfare and stock price crash risk. *Journal of Corporate Finance*, 48, 700–725.
- Benmelech, E; & Bergman, N. K. (2009). Collateral pricing. *Journal of Financial Economics*, 91, 339–360.
- Bessler, W; Drobetz, W; Haller, R; & Meier, I. (2013). The international zero-leverage phenomenon. *Journal of Corporate Finance*, 23, 196–221.
- Bigelli, M; & Sánchez-Vidal, J. (2012). Cash holdings in private firms. *Journal of Banking and Finance*, 36, 26–35.
- Bigelli, M; Martín-Ugedo, J. F; & Sánchez-Vidal, F. J. (2014). Financial conservatism of private firms. *Journal of Business Research*, 67(11), 2419-2427.
- Brav, O. (2009). Access to capital, capital structure, and the funding of the firm. *Journal of Finance*, 64, 263–308.
- Brounen, D; De Jong, A; & Koedijk, K. (2006). Capital structure policies in Europe: Survey evidence. *Journal of Banking & Finance*, 30(5), 1409-1442.
- Byoun, S. (2008). How and when do firms adjust their capital structures toward targets? *The Journal of Finance*, 63(6), 3069-3096.
- Callen, J. L; & Fang, X. (2015). Short interest and stock price crash risk. *Journal of Banking & Finance*, 60, 181–194.
- Chen, Joseph, Hong, Harrison, Stein, Jeremy C; 2001. Forecasting crashes: trading volume, past returns, and conditional skewness in stock prices. *J. Finance. Econ.* 61, 345–381.
- Dang, V. A. (2013). An empirical analysis of zero-leverage firms: New evidence from the UK. *International Review of Financial Analysis*, 30, 189-202.
- Dang, V. A; & Garrett, I. (2015). On corporate capital structure adjustments. *Finance Research Letters*, 14, 56-63.
- Devos, E; Dhillon, U; Jagannathan, M; & Krishnamurthy, S. (2012). Why are firms unlevered? *Journal of Corporate Finance*, 18, 664–682.
- Dickinson, V. (2011). Cash flow patterns as a proxy for firm life cycle. *The Accounting Review* 86 (6): 1969-1994.
- Djankov, S; La Porta, R; Lopez-de-Silanes, F; & Shleifer, A. (2003). Courts. *Quarterly Journal of Economics*, 118, 453–517.
- Djankov, S; McLiesh, C; & Shleifer, A. (2007). Private credit in 129 countries. *Journal of Financial Economics*, 84, 299–329.
- Easterbrook, F. H. (1984). Two agency-cost explanations of dividends. *American Economic Review*, 74, 650–659.

- Fan, J. P. H.; Titman, S; & Twite, G. (2012). An international comparison of capital structure and debt maturity choices. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 47, 23–56.

Faulkender, M; Flannery, M. J; Hankins, K. W; & Smith, J. M. (2012). Cash flows and leverage adjustments. *Journal of Financial Economics*, 103(3), 632-646.

Gamba, A; & Triantis, A. (2008). The value of financial flexibility. *The Journal of Finance*, 63(5), 2263-2296.

Gamba, A; & Triantis, A. (2008). The value of financial flexibility. *Journal of Finance*, 63, 2263–2296.

Goldstein, R; Ju, N; & Leland, H. (2001). An EBIT-basedmodel of dynamic capital structure. *Journal of Business*, 74, 483–512.

González, V.M; & González, F. (2008). Influence of bank concentration and institutions on capital structure: New international evidence. *Journal of Corporate Finance*, 14, 363–375.

Graham, J. R. (2000). How big are the tax benefits of debt? *Journal of Finance*, 55, 1901–1942.

Graham, J. R; & Harvey, C. R. (2001). The theory and practice of corporate finance: Evidence from the field. *Journal of Financial Economics*, 60(2), 187-243.

Graham, J. R; & Leary, M. T. (2011). A review of empirical capital structure research and directions for the future. *Annual Review of Financial Economics*, 3(1), 309-345.

Hadlock, C. J; & Pierce, J. R. (2010). New evidence on measuring financial constraints: Moving beyond the KZ index. *Review of Financial Studies*, 23, 1909–1940.

Harford, J; (1999). Corporate cash reserves and acquisitions. *Journal of Finance*, 54, 1969-1997.

Hamers, L; Renders, A; Vorst, P. (2016). Firm Life Cycle and Stock Price Crash Risk, <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2711170>

Harris, M; & Raviv, A. (1991). The theory of capital structure. *Journal of Finance*, 46, 297–355.

Huang, R; & Ritter, J. R. (2009). Testing theories of capital structure and estimating the speed of adjustment. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 44(02), 237-271.

Hutton, A. P; Marcus, A. J; & Tehrani, H. (2009). Opaque financial reports, R 2, and crash risk. *Journal of Financial Economics*, 94(1), 67–86.

Jensen, M. C. (1986). Agency costs of free cash flow, corporate finance, and takeovers. *The American Economic Review*, 76(2), 323-329.

Jin, Li, Myers, Stewart C; 2006. R2 around the world: new theory and new tests. *J. Financ. Econ.* 79, 257–292.

Jovanovic, B. (1982). Selection and the evolution of industry. *Econometrica* 50 (3): 649-670.

Kim, J. B; Li, Y; & Zhang, L. (2011). Corporate tax avoidance and stock price crash risk: Firm-level analysis. *Journal of Financial Economics*, 100(3), 639 662.

Kim, J-B, Zhang, L, 2013. Financial reporting opacity and expected crash risk: evidence from implied volatility smirks. *Contemp. Account. Res.* 31, 851–875.

- Kim, J-B. Zhang, L. 2014. Accounting Conservatism and Stock Price Crash Risk: Firm-level Evidence, *Contemporary Accounting Research*, <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12112>.
- Korteweg, A. (2010). The net benefits to leverage. *Journal of Finance*, 65, 2137–2170.
- Kothari. S.P, RamannA, K. Skinner, D.J. (2010), Implications for GAAP from an analysis of positive research in accounting *Journal of Accounting and Economics*, 50, 246-286.
- Kraus, A; & Litzenberger, R. H. (1973). A state preference model of optimal financial leverage. *Journal of Finance*, 28, 911–922.
- Leary, M. T; & Roberts, M. R. (2005). Do firms rebalance their capital structures? *The Journal of Finance*, 60(6), 2575-2619.
- Lemmon, M. L; Roberts, M. R; & Zender, J. F. (2008). Back to the beginning: Persistence and the cross-section of corporate capital structure. *Journal of Finance*, 63, 1575–1608.
- Mandegari, A. Demouri, D (2023), Investigating the impact of financial flexibility, managerial efficiency and life cycle on the financial performance of companies listed on the Tehran Stock Exchange, *Financial Management Strategy*, 11(2), 97-128. (In persion).
- Mehrabanpour, M. Alavi Nasab, S. M. Abbasian, E. Parkaush, T (2023). The role of financial inflexibility in explaining the value anomaly with emphasis on the business cycle. *Financial Management Strategy*, 11(1), 25-52. (In persion).
- Marchica, M. T; & Mura, R. (2010). Financial flexibility, investment ability, and firm value: Evidence from firms with spare debt capacity. *Financial Management*, 39, 1339–1365.
- Miguel, A; & Pindado, J. (2001). Determinants of capital structure: New evidence from Spanish panel data. *Journal of Corporate Finance*, 7, 77–99.
- Modigliani, F; & Miller, M. H. (1958). The cost of capital, corporation finance and the theory of investment. *The American Economic Review*, 48(3), 261-297.
- Myers, S. C. (1977). Determinants of corporate borrowing. *Journal of Financial Economics*, 5(2), 147-175.
- Myers, S. C; & Majluf, N. S. (1984). Corporate financing and investment decisions when firms have information that investors do not have. *Journal of Financial Economics*, 13(2), 187-221.
- Opler, T; Pinkowitz, L; Stulz, R. M; & Williamson, R. (1999). The determinants and implications of corporate cash holdings. *Journal of Financial Economics*, 52, 3–46.
- Rashid, A. (2016). Does risk affect capital structure adjustments? *The journal of Risk Finance*, 17(1), 80-92.
- Savari, Zoha, sacrifice. Rostami, Mohammadreza. Abbasi, Ebrahim (2017), investigating the impact of life cycle on financial policies, investment, debt and liquidity, *Experimental Accounting Research*, No. 30, 155-173. (In persion).
- Stiglitz, J. E; & Weiss, A. (1981). Credit rationing in markets with imperfect information. *American Economic Review*, 71, 393–410.
- Strebulaev, I. A; & Yang, B. (2013). Themystery of zero-leverage firms. *Journal of Financial Economics*, 109, 1–23.

- Tehrani, Reza, Najafzadeh Khobi, Sara. (2016). Investigating the impact of inflation uncertainty on capital structure, *Financial Economy Quarterly*, No. 38, pp. 1-22. (In person).
- Yin, Y; & Tian, R. (2017). Investor sentiment, financial report quality and stock price crash risk: Role of short-sales constraints. *Emerging Markets Finance and Trade*, 53(3), 493-510.
- Yermack, D; (2006). Flights of fancy: Corporate jets, CEO perquisites, and inferior shareholder returns. *Journal of Financial Economics*, 80, 211-242.
- Ziyaghasmi, Milad. Pourhydari, Omid. Abdzadeh Kanfi, Mohammad. (2017), Investigating the relationship between competition in the product market and the risk of falling stock prices, *Experimental Accounting Research*, No. 30, 299-320. (In person).
- Xu, Bixi. (2007). "Life Cycle Effect on the Value Relevance of Common Risk Factor", *Review of Accounting and Finance* Vol.6, pp.162-175.
- Watts, R. L. 2003. Conservatism in accounting part I: Explanations and implications. *Accounting Horizons* 17 (3): 207–21.
- Warner, J. B. (1977). Bankruptcy costs: Some evidence. *Journal of Finance*, 32, 337–347.

COPYRIGHTS

This license allows others to download the works and share them with others as long as they credit them, but they can't change them in any way or use them commercially.